

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	01.05.2004
Avaldamismärge:	RT I 2004, 28, 189

## Välismaalaste seaduse muutmise ning sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 14.04.2004

Välja kuulutatud  
Vabariigi Presidendi 20. aprilli 2004. a otsusega nr 597

### § 1. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses (RT I 1993, 44, 637; 1999, 50, 548; 54, 582; 71, 686; 88, 808; 101, 900; 2000, 25, 148; 33, 197; 40, 254; 2001, 16, 68; RT III 2001, 7, 75; RT I 2001, 58, 352; 2002, 56, 351; 63, 387; 90, 521; 102, 599; 2003, 4, 20; 88, 594; 2004, 2, 2; 19, 134) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt ning paragrahvi täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete Eestis viibimise aluseid reguleerib Euroopa Liidu kodaniku seadus (RT I 2002, 102, 599; 2004, 19, 134).»;

« (4) Käesolevas seaduses sätestatud viisamenetlusele ei kohaldata haldusmenetluse seadust.»;

2)paragrahv 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

### « § 2. Haldusorgani ametnike pädevus

Käesolevast seadusest tulenevate toimingute sooritamiseks ja haldusaktide andmiseks haldusorgani nimel määrab haldusorgani juht haldusorganisiselt ametnikud, kui seadus või selle alusel antud õigusakt ei sätesta teisiti.»;

3)seadust täiendatakse §-dega 5<sup>1</sup>–5<sup>5</sup> järgmises sõnastuses:

### « § 5<sup>1</sup>. Välismaalase Eestisse saabumise ja Eestis viibimise seaduslikud alused

(1) Eestisse saabumiseks ja Eestis viibimiseks peab välismaalasel olema seaduslik alus. Välismaalase Eestis viibimise seaduslikud alused on:

- 1) Eesti elamisloa;
- 2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud elamisloa;
- 3) Eesti viisa;
- 4) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud Euroopa Liidu ühtne viisa;
- 5) välislepingust tulenev õigus Eestis viibida;
- 6) Vabariigi Valitsuse otsusest viisanõudest loobumise kohta tulenev õigus Eestis viibida;
- 7) vahetult seadusest, kohtulahendist või haldusaktist tulenev õigus või kohustus Eestis viibida;
- 8) Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva riigi pädeva asutuse poolt antud elamisloa või tagasisõiduviiša.

(2) Kui välismaalane on taotlenud elamisloa kehtivusajal Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras elamisloa pikendamist või alalist elamisloa, on tema viibimine Eestis seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.

(3) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud elamisloa alusel võib Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul.

(4) Selle välisriigi kodanik, kellega Eesti on sõlminud lepingu viisavaba liikumise kohta või kelle puhul Eesti on ühepoolselt loobunud viisanõudest, võib Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.

(5) Välismaalasele riikide vahel sõlmitud viisavaba liikumise lepingu või muu välislepingu, mis võimaldab välismaalasel ajutiselt Eestis viibida, või Vabariigi Valitsuse viisanõudest loobumise otsuse alusel lubatud viisavaba Eestis viibimise aega võib erandina pikendada, kohaldades viisaga määratud viibimisaja pikendamise sätteid.

(6) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 8 nimetatud elamisloa või tagasisõiduviisa alusel on välismaalasel lubatud Eestis viibida kuni viis kalendripäeva eesmärgiga siseneda nimetatud elamisloa või tagasisõiduviisa andnud riiki, kui välismaalase suhtes ei esine Eestisse mittelubamise aluseks olevaid asjaolusid ning välismaalane saabub Eestisse muust riigist kui Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluvast riigist või Euroopa Liidu liikmesriigist.

## **§ 5<sup>2</sup>. Menetlustoimingute sooritamise erisused**

(1) Vähemalt 15-aastane alaealine võib käesolevast seadusest tulenevaid toiminguid teha iseseisvalt.

(2) Alaliselt välisriigis elav alaealine võib tähtajalise elamisloa ja tööloa taotluse esitada isiklikult seadusjärgse esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekul.

(3) Alaliselt välisriigis elav alaealine võib esitada viisataotluse isiklikult. Viisataotluse isiklikul esitamisel võib nõuda seadusjärgse esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekut.

(4) Kui käesolevast seadusest tulenevaid toiminguid sooritatakse esindaja kaudu, esitab esindaja isikut ja esindusõigust tõendava dokumendi.

## **§ 5<sup>3</sup>. Taotluse vorm ja allkirjastamine**

(1) Käesolevast seadusest tulenevate haldusaktide andmise ja toimingute sooritamise taotlemiseks peab esitama vormikohase taotluse.

(2) Taotluse allkirjastab isik isiklikult.

(3) Alla 15-aastase alaealise või kohtu poolt piiratud teovõimega isiku taotluse allkirjastab seadusjärgne esindaja.

## **§ 5<sup>4</sup>. Teavitamine**

Käesolevast seadusest tulenevatest haldusaktidest ja toimingutest teavitatakse isikut, kui teavitamine on ette nähtud seaduse või selle alusel antud õigustloova aktiga, tema poolt taotluses või avalduses näidatud kontaktandmete kohaselt või Eestis registreeritud elukoha aadressil.

## **§ 5<sup>5</sup>. Riigilõiv**

Toimingute sooritamise ja haldusaktide andmise taotluste läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu.»;

4)IV peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«VIISA»;

5)paragrahv 9 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahv 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 10. Viisa mõiste

Viisa on välismaalasele antav luba Eestisse sisenemiseks vastavalt riigipiiri seaduses (RT I 1994, 54, 902; 1997, 77, 1315; 1999, 25, 365; 2000, 86, 550; 2001, 23, 126; 2002, 58, 363; 63, 387; 90, 516; 102, 599; 2003, 23, 138; 26, 156; 51, 350; 88, 591; 2004, 2, 4) sätestatule ja Eestis ajutiseks viibimiseks vastavalt viisaga määratud tingimustele, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.»;

7)seadust täiendatakse §-dega 10<sup>1</sup>–10<sup>29</sup>;järgmises sõnastuses:

« § 10<sup>1</sup>. Viisaga kindlaks määratavad tingimused

(1) Viisaga määratakse kindlaks järgmised tingimused:

1) kehtivusaeg – ajavahemik, mille jooksul viisa kehtib ühe-, kahe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks, Eestis viibimiseks ja Eestist lahkumiseks;

- 2) viibimisaeg – ajavahemik päevades, mille jooksul välismaalane võib Eestis viibida viisa kehtivusaja jooksul kokku;
- 3) kordsus – viisa kehtivusaja jooksul välismaalasele Eestisse sisenemiste lubatud arv;
- 4) territoriaalne kehtivus – ühe või mitme Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva riigi territoorium või selle osa, kus välismaalane võib viibida tingimusel, et viisaruumi sisenetakse ja sealt lahkutakse territoriaalse kehtivusega määratud riigi territooriumi kaudu.

(2) Välismaalane on kohustatud Eestisse saabumise, Eestis viibimise ja Eestist lahkumise puhul järgima viisaga määratud tingimusi.

## **§ 10<sup>2</sup>. Viisa kehtivus**

(1) Ühekordse viisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
- 2) viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 3) välismaalase Eestist lahkumisel;
- 4) viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel;
- 5) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(2) Mitmekordse viisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
- 2) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 3) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui välismaalane ei lahku Eestist varem;
- 4) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates välismaalase Eestist lahkumisel, kui viibimisaeg või kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 5) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(3) Hiljemalt viisa kehtivuse lõppemise ajaks on välismaalane kohustatud Eestist lahkuma.

## **§ 10<sup>3</sup>. Viisa liigid**

Viisa liigid on:

- 1) lennujaama transiitviisa (liik A);
- 2) transiitviisa (liik B);
- 3) lühiajaline viisa (liik C);
- 4) pikaajaline viisa (liik D).

## **§ 10<sup>4</sup>. Lennujaama transiitviisa**

(1) Lennujaama transiitviisa (liik A) võib anda välismaalasele sisenemiseks Eesti lennujaama rahvusvahelisse transiiditsooni, seal viibimiseks ja sealt lahkumiseks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda.

(2) Lennujaama transiitviisa võib anda kehtivusajaga kuni kolm kuud.

(3) Lennujaama transiitviisa ei anna õigust Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks.

(4) Lennujaama transiitviisat ei pea olema välismaalasel:

- 1) kes on rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooniga (RT II 2000, 2, 12) ühinenud riigi kodanikust lennukimeeskonnaliige;
- 2) kellel on kehtiv diplomaatiline pass, ametipass või teenistuspass;
- 3) kellel on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi, Ameerika Ühendriikide, Andorra, Jaapani, Kanada, Monaco või San Marino pädeva asutuse poolt antud elamisluba, mis annab tingimusteta tagasipöördumise õiguse.

## **§ 10<sup>5</sup>. Transiitviisa**

(1) Transiitviisa (liik B) võib anda välismaalasele ühe- või kahekordseks Eestist läbisõiduks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda.

(2) Transiitviisa võib anda kehtivusajaga kuni kolm kuud.

(3) Transiitviisaga võib määrata viibimisaja kuni viis kalendripäeva järjest.

(4) Transiitviisa võib anda välismaalasele enam kui kahekordseks Eestist läbisõiduks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda juhul, kui see on vajalik ameti-, teenistus- või muude kohustuste täitmiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud viisa võib anda kehtivusajaga kuni kuus kuud.

### **§ 10<sup>6</sup>. Lühiajaline viisa**

(1) Lühiajalise viisa (liik C) võib anda välismaalasele ühe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks.

(2) Ühekordse lühiajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni kuus kuud.

(3) Mitmekordse lühiajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni viis aastat.

(4) Ühekordse lühiajalise viisa võib anda viibimisajaga kuni 90 kalendripäeva.

(5) Mitmekordse lühiajalise viisa võib anda viibimisajaga kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul, mida arvestatakse esimesest riiki sisenemise kalendripäevast arvates.

### **§ 10<sup>7</sup>. Pikaajaline viisa**

(1) Pikaajalise viisa (liik D) võib anda ühe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks välismaalasele, kes on:

1) Välisministeeriumi akrediteeritud välismaist massiteabevahendit esindav ajakirjanik;

2) Eesti aukonsul;

3) enne viisa taotlemist registreerinud oma lühiajalise Eestis töötamise käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup> kohaselt;

4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isiku abikaasa, alaealine laps või täisealine laps, kes ei ole tervisliku seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, kui ta saabub Eestisse koos nimetatud isikuga või Eestisse nimetatud isiku juurde.

(2) Pikaajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni kaksteist kuud, kui käesolev seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

(3) Pikaajalise viisa võib anda viibimisajaga kolmest kuni kuue kuuni, kui välisleping ei sätesta teisiti.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 3 nimetatud välismaalasele võib anda pikaajalise viisa, millega lubatud ühe- või mitmekordne viibimisaeg kokku ei tohi ületada kuut kuud.

(5) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 3 nimetatud isiku abikaasale, alaealisele lapsele või täisealisele lapsele, kes ei ole tervisliku seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, antakse viisa samadel tingimustel kui nimetatud isikule.

### **§ 10<sup>8</sup>. Diplomaatiline ja teenistusviisa**

(1) Ametiasjus Eestist läbisõitvale või Eestisse lähetatud välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni diplomaatiliselt staatust omavale isikule võib anda diplomaatilise viisa B- või C-liiki viisana.

(2) Ametiasjus Eestisse lähetatud isikule, kellele tagatakse Eesti rahvusvaheliste kohustuste või välislepingu alusel Eesti territooriumil diplomaatiline puutumatus ja eesõigused, võib anda diplomaatilise viisa C-liiki viisana.

(3) Välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse ning rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personalile, nende perekonaliikmetele ja erapersonalile võib Välisministeerium anda mitmekordse diplomaatilise või teenistusviisa D-liiki viisana kehtivusajaga ja viibimisajaga kuni akrediteerimisaja lõppemiseni.

### **§ 10<sup>9</sup>. Viisa andmise tingimused**

(1) Viisa võib anda välismaalasele:

1) kellel on kehtiv ja Eesti poolt tunnustatud reisidokument;

2) kui on tõendatud tema kavandatava Eestis viibimise eesmärk ja põhjus ja need on kooskõlas välismaalase ajutist Eestis viibimist reguleerivates õigusaktides sätestatuga;

3) kui on tõendatud, et tema majutus- ja viibimiskulud on Eestis viibimise ajal kaetud;

4) kui ta tõendab kavatsust lahkuda Eestist hiljemalt viibimisaja lõppemisel;

5) kui on tõendatud, et tema kulud tagasipöördumiseks oma päritolumaale või Eestist lahkumiseks mõnda teise riiki, kuhu tal on õiguslik alus siseneda, on kaetud;

6) kellel on kehtiv tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise viisa kehtivusajal.

(2) Tervisekindlustuslepingut ei pea olema käesoleva seaduse §-s 17<sup>1</sup> sätestatud juhtudel või kui välismaalase ravikulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

#### **§ 10<sup>10</sup>. Viisa andmisest keeldumise alused**

(1) Viisat ei anta välismaalasele:

- 1) kes ei vasta käesoleva seaduse §-s 10<sup>9</sup> sätestatud viisa andmise tingimustele;
- 2) kes viisa taotlemisel on esitanud valeandmeid või võltsitud dokumente;
- 3) kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld;
- 4) kelle suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 5) kelle puhul on kahtlus, et tema Eestisse saabumine võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust või riigi julgeolekut;
- 6) kes ei ilmu konsulaarametniku kutsel välisesindusse selgituste andmiseks viisa taotlemisel tähtsust omavate asjaolude kohta või täiendavaks isiku tuvastamiseks;
- 7) kellele viisa andmist siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus ei kooskõlasta;
- 8) kui ilmnevad muud viisa andmist välistavad asjaolud.

(2) Viisa andmisest võib keelduda välismaalasele:

- 1) kes on Eestis viibinud kauem kui 90 kalendripäeva viisataotluse esitamisele eelnenud kuue kuu jooksul;
- 2) kes on Eestis toime pannud süüteo;
- 3) kellel on talle Eestis toimepandud süüteo eest määratud või mõistetud rahaline karistus tasumata;
- 4) kelle puhul on kahtlus, et tema Eestisse saabumise eesmärk ei vasta väidetavale eesmärgile;
- 5) kelle puhul on kahtlus, et ta ei lahku viisa lõppedes Eestist;
- 6) kelle puhul on kahtlus, et ta võib rikkuda viisa tingimusi või muid välismaalase Eestis viibimise tingimusi;
- 7) kelle usaldusväärsuses on põhjust kahelda;
- 8) kelle viisa taotlemine ei ole põhjendatud;
- 9) kui ilmnevad muud viisa andmist välistavad asjaolud.

(3) Viisa andmisest keeldumist ei põhjendata.

#### **§ 10<sup>11</sup>. Viisa taotlemine Eesti välisesinduses**

(1) Välismaalane esitab viisa taotlemiseks viisataotluse Eesti välisesindusele, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Välismaalane võib viisataotluse Eesti välisesindusele esitada posti teel, kui selles riigis, kus välismaalane püsivalt viibib, puudub Eesti välisesindus.

(3) Viisataotluse Eesti välisesindusele võib esitada esindaja kaudu.

(4) Kui välismaalase esindajaks on asukohariigi valitsusasutuse või kohaliku omavalitsuse asutuse, välisesinduse või rahvusvahelise organisatsiooni kuller, ei pea ta esitama välismaalase esindamise õigust tõendavat dokumenti.

(5) Konsulaarametniku nõudmisel on viisa taotleja kohustatud ilmuma isiklikult välisesindusse selgituste andmiseks viisa taotlemisel tähtsust omavate asjaolude kohta või täiendavaks isiku tuvastamiseks.

#### **§ 10<sup>12</sup>. Viisa andmine Eesti välisesinduses**

(1) Viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab konsulaarametnik.

(2) Enne viisa andmist on konsulaarametnik kohustatud viisa andmise kooskõlastama siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutustega Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(3) Konsulaarametnik otsustab viisa andmise või viisa andmisest keeldumise viisataotluses esitatud andmete ja viisataotlusele lisatud dokumentide, samuti muude isiku suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

#### **§ 10<sup>13</sup>. Viisa taotlemine piiripunktis**

(1) Viisat võib piiripunktis taotleda välismaalane:

- 1) kellel ei olnud võimalik objektiivsetest asjaoludest tulenevalt taotleda viisat Eesti välisesinduses;
- 2) kes on laevapere liige, kui tema viisa taotlemise eesmärgiks on Eesti sadamas asuval laeval laevapere liikmena töötamise alustamine või lõpetamine või tööle asumine teisele Eesti sadamas asuval laevale;
- 3) kes taotleb viisa andmist humaansetel kaalutlustel;
- 4) kes saabub Eestisse lähtuvalt riiklikest huvidest Vabariigi Valitsuse liikme kutsel;
- 5) kes taotleb viisa andmist Eesti rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

(2) Viisa taotlemisel piiripunktis esitab taotleja viisataotluse isiklikult või esindaja kaudu.

#### **§ 10<sup>14</sup>. Viisa andmine piiripunktis**

(1) Üldjuhul piiripunktis viisat ei anta.

(2) Piiripunktis erandina viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab siseminister. Siseminister võib volitada Siseministeeriumi kõrgemat ametnikku otsustama viisa andmist või viisa andmisest keeldumist.

(3) Piiripunktis erandina diplomaatilise viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab välisminister. Välisminister võib volitada Välisministeeriumi kõrgemat ametnikku otsustama diplomaatilise viisa andmist või diplomaatilise viisa andmisest keeldumist.

(4) Piiripunktis võib anda:

- 1) ühekordse transiitviisa viibimisajaga kuni viis kalendripäeva;
- 2) ühekordse lühiajalise viisa viibimisajaga kuni 15 kalendripäeva.

(5) Käesoleva seaduse § 10<sup>13</sup> 1. lõike punktides 1 ja 2 nimetatud välismaalasele võidakse piiripunktis anda viisa, kui:

- 1) ta vastab käesoleva seaduse §-s 10<sup>9</sup> sätestatud viisa andmise tingimustele;
- 2) tema suhtes ei esine käesoleva seaduse §-s 10<sup>10</sup> sätestatud viisa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid;
- 3) ta tõendab ettenägematuid ja tungivaid asjaolusid Eestisse sisenemiseks.

(6) Käesoleva seaduse § 10<sup>13</sup> 1. lõike punktis 3 nimetatud välismaalane peab nõudmisel esitama dokumendid, mis tõendavad humaanseid asjaolusid.

(7) Viisa andmine või andmisest keeldumine otsustatakse viisataotluses esitatud andmete ja viisataotlusele lisatud dokumentide, samuti muude isiku suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

#### **§ 10<sup>15</sup>. Viisa andmise vormistamine**

Viisa andmine vormistatakse viisakleebise kandmisega välismaalase reisidokumenti või reisidokumendi vahelehele.

#### **§ 10<sup>16</sup>. Välismaalase Eestisse kutsumine**

(1) Välismaalase Eestisse kutsujaks (edaspidi käesolevas peatükis *kutsuja*) võib olla:

- 1) püsivalt Eestis viibiv teovõimeline Eesti kodanik;
- 2) elamisluba omav ja püsivalt Eestis viibiv teovõimeline välismaalane;
- 3) riigi või kohaliku omavalitsuse asutus;
- 4) Eestis seadusega ettenähtud registrisse kantud juriidiline isik.

(2) Välismaalase Eestisse kutsumiseks peab kutsuja vormistama viisakutse.

(3) Viisakutsega võtab kutsuja kohustuse võtta välismaalane Eestis vastu, tagada tema majutamine, kanda tema Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, sealhulgas transpordikulud, mis kantakse seoses välismaalase Eestist väljasaatmisega.

(4) Kui kutsujaks on füüsiline isik, peab ta omama Eestis registreeritud elukohta.

(5) Kui füüsilisest isikust kutsuja kavatseb majutada välismaalase oma eluruumis, peab ta Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti nõudmisel tõendama majutamiseks sobiliku eluruumi olemasolu.

#### **§ 10<sup>17</sup>. Viisakutse esitamine**

(1) Kui kutsuja on füüsiline või eraõiguslik juriidiline isik, esitatakse viisakutse Kodakondsus- ja Migratsiooni ametile kinnitamiseks.

(2) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse viisakutse allkirjastab riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse juht.

(3) Juriidilise isiku viisakutse allkirjastab juriidilise isiku nimel allkirjaõigust omav isik, kes peab olema teovõimeline Eesti kodanik või Eestis elamisloa alusel viibiv teovõimeline välismaalane.

(4) Viisakutse on viisa taotlemiseks kehtiv kuus kuud selle kinnitamise päevast arvates.

#### **§ 10<sup>18</sup>. Viisakutse kinnitamine või sellest keeldumine**

(1) Viisakutse kinnitamise või selle kinnitamisest keeldumise otsustab Kodakondsus- ja Migratsiooni amet.

(2) Viisakutse kinnitamisest keeldutakse, kui:

- 1) käesoleva seaduse §-s 10<sup>16</sup> sätestatud välismaalase Eestisse kutsumise või §-s 10<sup>17</sup> sätestatud viisakutse esitamise tingimused ei ole täidetud;
- 2) viisakutses või viisakutse kinnitamisel on esitatud valeandmeid või viisakutsele lisatud dokumendid on võltsitud;
- 3) kutsutava välismaalase eeldatavad Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud ületavad kutsuja viimase kuue kuu legaalse sissetuleku, millest on maha arvatud perekonna toimetuleku piir kroonides sama ajavahemiku kohta;
- 4) kutsuja on keeldunud Kodakondsus- ja Migratsiooniameti poolt nõutud dokumentide ja andmete esitamisest;
- 5) kutsuja on varem täitmata jätnud käesoleva seaduse § 10<sup>16</sup>3. lõikes nimetatud kohustuse;
- 6) kutsuja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või välja kuulutatud pankrot;
- 7) kutsuja suhtes on alustatud kriminaalmenetlust karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 86, 504; 82, 480; 105, 612; 2003, 4, 22; 83, 557; 90, 601; 2004, 7, 40) sätte alusel, mille sanktsioon näeb ette vabadusekaotuse;
- 8) kutsujat on karistatud vangistusega ja karistus on pööratud täitmisele;
- 9) kutsuja usaldusvärsuses või välismaalase Eestisse kutsumise motiivides on põhjust kahelda;
- 10) välismaalase puhul, keda kutsuja soovib Eestisse kutsuda, esineb viisa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(3) Kui kutsuja majanduslik olukord võimaldab ilmselgelt kanda kutsutava välismaalase eeldatavad Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, võib Kodakondsus- ja Migratsiooniamet jätta käesoleva paragrahvi 2. lõike punkti 3 kohaldamata.

(4) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet otsustab viisakutse kinnitamise või kinnitamisest keeldumise viisakutses esitatud andmete ja viisakutsele lisatud dokumentide, samuti muude kutsuja või kutsutava välismaalase suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

(5) Kutsuja kirjalikul taotlusel põhjendab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet viisakutse kinnitamisest keeldumist kirjalikult.

(6) Viisakutse kinnitamisest keeldumist ei põhjendata, kui viisakutset ei kinnitata käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 9 või 10 nimetatud asjaolu tõttu.

(7) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet tunnistab kinnitatud viisakutse kehtetuks, kui enne välismaalasele viisa andmist ilmnevad asjaolud, mis oleksid olnud aluseks viisakutse kinnitamisest keeldumiseks.

### **§ 10<sup>19</sup>. Viibimisaja pikendamine**

(1) Viisaga määratud viibimisajaga üldjuhul ei pikendata.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet võib erandina viibimisajaga pikendada, kui:

- 1) viibimisaja pikendamist toetab lähtuvalt riiklikest huvidest Vabariigi President, Riigikogu juhatuse liige, Vabariigi Valitsuse liige, õiguskantsler, riigikontrolör, Riigikohtu esimees või kaitsejõudude juhataja;
- 2) on ilmnenud asjaolu, mis ei olnud enne viisa alusel Eestisse saabumist välismaalasele teada, või uus asjaolu, mis tekkis pärast viisa andmist ja välismaalase Eestisse saabumist.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 2 nimetatud asjaoludena käsitatakse vääramatut jõudu (*force majeure*), meditsiinilisi, humanseid, tõsiseid kutsealaseid või isiklike põhjusi, mis eeldavad välismaalase jätkuvat Eestis viibimist või takistavad tema Eestist lahkumist.

(4) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet otsustab viibimisaja pikendamise või pikendamisest keeldumise viibimisaja pikendamise taotluses esitatud andmete ja viibimisaja pikendamise taotlusele lisatud dokumentide, samuti muude välismaalase suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

(5) Viibimisaja pikendamise taotluse esitamine ei ole välismaalase Eestis viibimise seaduslikuks aluseks ega lükka tema Eestist lahkumise kohustuse täitmist edasi.

### **§ 10<sup>20</sup>. Viibimisaja pikendamise taotluse esitamise tähtaeg**

(1) Viibimisaja pikendamise taotlus tuleb esitada hiljemalt kolm tööpäeva enne viibimisaja lõppemist.

(2) Välismaalane võib erandina esitada viibimisaja pikendamise taotluse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtajast hiljem, kuid hiljemalt viibimisaja viimasel päeval, kui välismaalane tõendab, et viibimisaja pikendamise taotlemise põhjus ilmnis või tekkis pärast nimetatud tähtaega.

### **§ 10<sup>21</sup>. Viibimisaja pikendamise taotlemine**

(1) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Kodakondsus- ja Migratsiooniametisse.

(2) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks tuleb esitada viibimisaja pikendamise taotlus.

(3) Viibimisaja pikendamist taotleval välismaalasel peab olema tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise Eestis viibimise ajal. Tervisekindlustuslepingut ei pea olema käesoleva seaduse §-s 17<sup>1</sup> sätestatud juhtudel või kui nimetatud kulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

(4) Viibimisaja pikendamise taotlemisel peab välismaalane tõendama käesoleva seaduse § 10<sup>19</sup>2. lõike punktis 2 nimetatud asjaolusid.

### **§ 10<sup>22</sup>. Viibimisaja pikendamisest keeldumine**

(1) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet keeldub viibimisaja pikendamisest, kui:

1) välismaalase suhtes esineb käesoleva seaduse §-s 10<sup>10</sup> sätestatud viisa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu;

2) viibimisaja pikendamise taotlus ei ole esitatud tähtaegselt;

3) viibimisaja pikendamise taotlemisel on esitatud valeandmeid või võltsitud dokumente;

4) välismaalane ei esita Kodakondsus- ja Migratsiooniameti nõudmisel ja määratud tähtajaks andmeid ja dokumente;

5) on kahtlus, et välismaalase viibimisaja pikendamise eesmärk ei vasta tegelikule Eestis jätkuva viibimise eesmärgile;

6) välismaalase viibimisaja pikendamise taotlus ei ole põhjendatud;

7) välismaalase või kutsuja usaldusväärsuses on põhjust kahelda;

8) välismaalase reisisdokument ei vasta kehtestatud nõuetele;

9) välismaalasel puudub kehtiv reisisdokument;

10) esinevad muud viibimisaja pikendamist välistavad asjaolud.

(2) Viibimisaja pikendamisest keeldumist ei põhjendata.

### **§ 10<sup>23</sup>. Viibimisaja pikendamise vormistamine**

(1) Viibimisaja pikendamise vormistab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet viisakleebise kandmisega välismaalase reisisdokumenti.

(2) Viibimisaja pikendamise vormistamiseks peab taotleja või tema esindaja ilmuma isiklikult Kodakondsus- ja Migratsiooniametisse.

### **§ 10<sup>24</sup>. Viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine**

(1) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel lühendatakse viisaga lubatud viibimisaega ühekordselt.

(2) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada ka käesoleva seaduse § 5<sup>1</sup>1. lõike punktides 5 ja 6 nimetatud alusel Eestis viibiva välismaalase puhul.

(3) Viibimisaja lõpetab ennetähtaegselt Välisministeerium, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, Piirivalveamet või siseministri poolt määratud politseiasutus.

(4) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada igal ajal enne välismaalase Eestisse saabumist, piiripunktis või välismaalase Eestis viibimise ajal.

(5) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada, kui:

1) välismaalasel või tema Eestisse kutsujal puuduvad nõutavad piisavad rahalised vahendid välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulude kandmiseks või välismaalase majutuse tagamiseks;

2) välismaalase tervisekindlustusleping lõpeb enne lubatud viibimisaja lõppemist;

3) viibimisaja andmise või pikendamise põhjuseks olnud asjaolu on ära langenud või lõppenud.

(6) Mitmekordse viisaga lubatud viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine ei lõpeta viisa kehtivusaega.

(7) Käesoleva seaduse § 5<sup>1</sup>1. lõike punktides 5 ja 6 nimetatud alusel Eestis viibiva välismaalase viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada ka § 10<sup>25</sup>4. lõikes nimetatud asjaolu ilmnemisel.

(8) Viibimisaja ennetähtaegset lõpetamist ei põhjendata.

(9) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel enne välismaalase Eestisse saabumist või piiripunktis välismaalast Eestisse ei lubata ja ta saadetakse tagasi riigipiiri seaduses sätestatud korras.



(10) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel on välismaalane kohustatud viivitamata Eestist lahkuma. Lahkumiskohustus võidakse viivitusega täita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

### **§ 10<sup>25</sup>. Viisa kehtetuks tunnistamine**

- (1) Viisa kehtetuks tunnistamisel lõpetatakse ennetähtaegselt viisa kehtivusaeg.
- (2) Viisa tunnistab kehtetuks Välisministeerium, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, Piirivalveamet või siseministri poolt määratud politseiasutus.
- (3) Viisa võib kehtetuks tunnistada igal ajal enne välismaalase Eestisse saabumist, piiripunktis või välismaalase Eestis viibimise ajal.
- (4) Viisa tunnistatakse kehtetuks, kui:
  - 1) pärast viisa andmist ilmneb või tekib asjaolu, mis on viisa andmisest keeldumise aluseks;
  - 2) viisa andmise põhjuseks olnud asjaolu on oluliselt muutunud või ära langenud;
  - 3) välismaalase suhtes ilmneb sissesõidukeelu kohaldamise või sissesõidukeeldu kohaldamata riiki mittelubamise aluseks olev asjaolu;
  - 4) välismaalane töötab Eestis seadusliku aluseta;
  - 5) välismaalane on Eestis viibides toime pannud süüteo;
  - 6) ilmnevad muud viisa kehtetuks tunnistamise alused.
- (5) Viisa kehtetuks tunnistamist ei põhjendata.
- (6) Kui välismaalane saabus Eestisse füüsilise või juriidilise isiku kutsel, loetakse viisa kehtetuks tunnistamine välismaalasele teatavaks tehtuks tema Eestisse kutsuja teavitamisega.
- (7) Viisa kehtetuks tunnistamisel on Eestis viibiv välismaalane kohustatud viivitamata Eestist lahkuma. Lahkumiskohustus võidakse viivitusega täita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

### **§ 10<sup>26</sup>. Viisaregister**

- (1) Viisataotluste, viisakutsete ja viibimisaja pikendamise taotluste ning viisa andmise, andmisest keeldumise, viibimisaja pikendamise, pikendamisest keeldumise, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise, viisa kehtetuks tunnistamise ning ajutiselt riiki saabuvate ja ajutiselt riigis viibivate välismaalaste piiriületuste kohta peetakse riiklikku viisaregistrit.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud riikliku viisaregistri asutab Vabariigi Valitsus määrusega.

### **§ 10<sup>27</sup>. Viisamenetluse vaidlustamine**

- (1) Viisakutse kinnitamise, viibimisaja pikendamise, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise ja viisa kehtetuks tunnistamise menetluse peale võib kümne päeva jooksul menetlustoimingu tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kaebuse esitamine ei ole aluseks välismaalase Eestisse saabumiseks, jätkuvaks Eestis viibimiseks ega lükka välismaalase Eestist lahkumise kohustuse täitmist edasi.

### **§ 10<sup>28</sup>. Viisaasjade korraldamine**

- (1) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:
  - 1) viisa andmise, viisakutse kinnitamise ja viibimisaja pikendamise taotlemisel esitatavate dokumentide ja andmete loetelu;
  - 2) viisa andmise ja andmisest keeldumise, viisakutse kinnitamise ja kinnitamisest keeldumise, viibimisaja pikendamise ja pikendamisest keeldumise ning viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise ja viisa kehtetuks tunnistamise tähtajad;
  - 3) viisa andmise otsustamisel kooskõlastuse andmise korra ja tähtajad;
  - 4) käesolevas peatükis nimetatud kulude kandmiseks piisavate rahaliste vahendite määra ja tervisekindlustuslepingu kindlustussumma määra.
- (2) Vabariigi Valitsus võib sõlmida välisriikidega viisavaba liikumise kokkuleppeid ning loobuda ühepoolselt viisanõudest.
- (3) Siseminister kehtestab määrusega:
  - 1) viisakutse vormi ja täitmise nõuded;
  - 2) viibimisaja pikendamise taotluse vormi ja täitmise nõuded.

(4) Välisminister kehtestab määrusega:

- 1) nende riikide nimekirja, mille kodanikud või mille poolt välja antud reisidokumentide kasutajad vajavad lennujaama transiitviisat;
- 2) diplomaatilise ja teenistusviisa andmise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise korra;
- 3) viisataotluse vormi ja täitmise nõuded;
- 4) viisakleebise vormi.

## § 10<sup>29</sup>. Euroopa Liidu ühtse viisa alase teabevahetuse korraldamine

(1) Euroopa Liidu ühtse viisa alast teabevahetust korraldab Siseministeerium või siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus.

(2) Euroopa Liidu ühtse viisa alast teabevahetust korraldatakse siseriiklikult viisaregistri vahendusel.»;

8)paragrahvidest 11–14<sup>2</sup>moodustatakse IV<sup>1</sup>peatükk järgmise pealkirjaga:

«IV<sup>1</sup>peatükk  
ELAMISLUBA JA TÖÖLUBA»;

9)paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramisel arvestatakse elamisloa andmise või pikendamise aluseks olevate asjaolude või muude asjas tähtsust omavate asjaolude tõendatust ja muutumise võimalikkust antava või pikendatava elamisloa kehtivusajal.»;

10)seadust täiendatakse §-ga 11<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

### « § 11<sup>1</sup>. Elamisloa taotlemine

(1) Välismaalane esitab tähtajalise elamisloa taotluse Eesti välisesindusele, kes edastab selle pärast taotleja isiku tuvastamist menetlemiseks Kodakondsus- ja Migratsiooniametile.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniametist võib tähtajalist elamisluba taotleda:

- 1) eestlane, tema abikaasa ja alaealine laps;
- 2) Eesti kodaniku abikaasa ja alaealine laps;
- 3) Eestis elamisloa alusel elavast välismaalasest põlvnevale alla üheaastasele lapsele;
- 4) välismaalane tegevuseks riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse osalusega rahvusvahelise koostööprogrammi raames;
- 5) välismaalane, kes viibib Eestis tähtajalise elamisloa alusel ja taotleb uut tähtajalist elamisluba;
- 6) välismaalane, kellele on Kodakondsus- ja Migratsiooniamet selleks erandina loa andnud tingimusel, et välismaalasel puudub mõjuvatel põhjustel võimalus taotleda elamisluba Eesti välisesinduses;
- 7) välismaalane, kellele on siseminister Vabariigi Valitsuse liikme motiveeritud ettepaneku alusel selleks loa andnud põhjusel, et tema Eestisse saabumine on vajalik, lähtudes riiklikust huvist;
- 8) välismaalane, kes on riigi kodanik, kellega Eesti on sõlminud lepingu viisavaba liikumise kohta või kelle puhul Eesti on ühepoolset loobunud viisanõudest, ning nimetatud välismaalase abikaasa ja alaealine laps;
- 9) käesoleva seaduse § 6 3. ja 4. lõikes nimetatud välismaalane ning tema abikaasa ja alaealine laps;
- 10) välismaalane, kes asus Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ega ole pärast nimetatud tähtaega lahkunud elama mõnda teise riiki ning kellele ei ole keeldutud elamisluba andmast või elamisluba pikendamast või kelle elamisluba ei ole tunnistatud kehtetuks.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 5 nimetatud õigust ei ole välismaalasel, kellel on elamisluba õppimiseks ning kes taotleb elamisluba töötamiseks.

(4) Välismaalane on kohustatud tõendama käesoleva paragrahvi 2. lõike punktides 6 ja 10 toodud asjaolusid.»;

11)paragrahvi 12 täiendatakse lõigetega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

« (10) Välismaalase elamisloa andmisest või pikendamisest võib keelduda, kui:

- 1) välismaalase suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 2) on alust arvata, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust, kõlblust või teiste isikute õigusi või huve;
- 3) välismaalane on Eestis või välisriigis toime pannud õigusrikkumise;
- 4) välismaalane on rikkunud välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis viibimise, Eestist lahkumise, Eestis töötamise või riigipiiri ületamise tingimusi;
- 5) on alust arvata, et välismaalase Eestisse saabumise eesmärk ei vasta väidetavale eesmärgile;
- 6) on alust arvata, et välismaalane ei lahku viibimisel lõppedes Eestist;
- 7) välismaalasel on talle Eestis toimepandud süüteo eest määratud või mõistetud rahaline karistus tasumata;
- 8) välismaalasel on tema Eestis viibimise või Eestist lahkumise kulud tasumata.

(11) Kui välismaalase suhtes on üheaegselt menetluses mitu elamisloa taotlust, tehakse otsus välismaalase valikul ainult ühe elamisloa taotluse suhtes. Kui välismaalane ei teavita otsuse tegemiseks pädevat haldusorganit, millise elamisloa taotluse suhtes ta soovib otsuse tegemist, tehakse otsus kõige hiljem esitatud elamisloa taotluse osas ja ülejäänud elamisloa taotlused jäetakse läbi vaatamata.»;

**12)**paragrahvi 12<sup>1</sup>lõiget 4 täiendatakse pärast sõnu «või elamisloa taotlus ei ole põhjendatud» sõnadega «või esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.» ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 1<sup>1</sup>, 1<sup>2</sup>, 1<sup>3</sup>, 2<sup>1</sup>, 3<sup>1</sup> ja 12 järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele elama asumiseks abikaasa juurde, kui abikaasa on saanud elamisloa töötamiseks käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup>1. lõike punktides 1–7 või 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhtudel, elamisloa ettevõtluseks või elamisloa õppimiseks doktoriõppes.

(1<sup>2</sup>) Eesti kodanikust abikaasa suhtes, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei kohaldata püsivalt Eestis elamise nõuet, kui perekond asub koos Eestisse elama.

(1<sup>3</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.»;

« (2<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi osas.»;

« (3<sup>1</sup>) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.»;

« (12) Abikaasal, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup>sätestatud kutsuja kohustused.»;

**13)**paragrahvi 12<sup>2</sup>täiendatakse lõigetega 5<sup>1</sup>, 13 ja 14 järgmises sõnastuses:

« (5<sup>1</sup>) Välismaalase suhtes, kes on saanud elamisloa õppimiseks, ei kohaldata ravikindlustuse seaduse § 5 4. lõike punkti 5.»;

« (13) Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup>sätestatud kutsuja kohustused.

(14) Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on alla 15-aastase välismaalase esindamise õigus tema Eestis viibimise ja Eestist lahkumisega seotud menetlustes, kui välismaalase seaduslik esindaja ei viibi Eestis.»;

**14)**paragrahvi 12<sup>3</sup>lõike 5 lõppu täiendatakse sõnadega «, elamisloa taotlus ei ole põhjendatud või esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.» ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 1<sup>1</sup>, 1<sup>2</sup>, 3<sup>1</sup>, 4<sup>1</sup>, 4<sup>2</sup> ja 11 järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1, 2 ja 4 nimetatud juhtudel, kui lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud tähtajalise elamisloa.

(1<sup>2</sup>) Käesoleva paragrahvi 11. lõikes nimetatud juhul ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada lähedase sugulase, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.»;

« (3<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi osas, kui välismaalane ja lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saavad Eestisse koos.»;

« (4<sup>1</sup>) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(4<sup>2</sup>) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 2 ja 3 nimetatud välismaalane ei tohi Eestis töötada ja talle ei anta tööloa.»;

« (11) Lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup>sätetatud kutsuja kohustused.»;

**15)**paragrahvi 12<sup>4</sup>lõike 1 esimese lause lõppu täiendatakse sõnadega «ja välismaalase suhtes ei esine elamisloa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.», lõike 2 lõppu täiendatakse sõnadega «ja välismaalase suhtes ei esine elamisloa andmisest või pikendamise keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.» ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

« (3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud elamisloa andmise täiendavateks tingimusteks on tegeliku eluruumi olemasolu Eestis ning kindlustuslepingu olemasolu, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise taotletava elamisloa kehtivusajal.

(4) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.»;

**16)**paragrahvi 13<sup>1</sup>lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu «tööloa andmisest» sõnadega «või pikendamisest»;

**17)**paragrahvi 13<sup>2</sup>lõike 1 sissejuhatavat teksti täiendatakse pärast sõnu «Ilma tööloata» sõnadega «ja elamisloata töötamiseks»;

**18)**paragrahvi 13<sup>2</sup>lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) õpetaja või õppejõuna töötamiseks Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses selle õppeasutuse kutsel.»;

**19)**paragrahvi 13<sup>2</sup>lõikest 1 jäetakse välja punkt 3, lõike 1 punktist 6 jäetakse välja sõnad «seadmete paigaldaja» ja lõiget 1 täiendatakse punktiga 6<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

« 6<sup>1</sup>) seadmete paigaldaja või oskustööline, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus ja välismaalase Eestis töötamine on vajalik, lähtudes riiklikest huvidest, Vabariigi Valitsuse liikme ettepanekul siseministri otsuse alusel.»;

**20)**paragrahvi 13<sup>2</sup>täiendatakse lõigetega 1<sup>1</sup>ja 3 järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Ilma tööloata ja elamisloata töötamiseks ning Kodakondsus- ja Migratsiooniametis lühiajalist töötamist registreerimata võib välismaalane Eestis registreeritud juriidilise isiku juhtorgani liikmena juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmiseks Eestis töötada kuni kuus kuud aasta jooksul, kui tal on seaduslik alus Eestis viibimiseks, välja arvatud elamisluba.»;

« (3) Ilma tööloata ja elamisloata töötamiseks võib välislepingus sätestatud tingimustel lühiajaliselt Eestis töötada välismaalane, kellel on seaduslik alus Eestis viibimiseks, välja arvatud elamisluba, ning kelle töötamine on siseministri poolt määrusega sätestatud korras enne tööle asumist registreeritud Kodakondsus- ja Migratsiooniametis.»;

**21)**paragrahvi 13<sup>3</sup>lõikest 7 jäetakse välja sõnad «ja tal peab olema kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise taotletava elamisloa kehtivusajal»;

**22)**paragrahvi 13<sup>3</sup>lõike 12 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4) käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup>1. lõike punktides 1–7 ja 11 ning 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud tingimustel.»;

**23)**paragrahvi 13<sup>3</sup>täiendatakse lõikega 14 järgmises sõnastuses:

« (14) Tööandjal, kelle juures töötamiseks on välismaalasele elamisluba antud, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup>sätetatud kutsuja kohustused.»;

**24)**seadust täiendatakse §-dega 13<sup>5</sup>ja 13<sup>6</sup>järgmises sõnastuses:

#### « § 13<sup>5</sup>. Elamisloa taotluse läbivaatamata jätmine

Elamisloa taotlus loetakse ilmselgelt põhjendamatuks ja jäetakse sisuliselt läbi vaatamata, kui ilmnevad järgmised asjaolud:

- 1) välismaalasele on keeldunud käesoleva seaduse või pagulaste seaduse alusel elamisluba andmast ning taotleja ei ole esitanud uusi olulisi tõendeid, mis ei olnud välismaalasele eelmise taotluse menetlemise ajal teada;
- 2) välismaalane on esitanud elamisloa taotluse selleks, et vältida tagasi- või väljasaatmise või väljaandmise täideviimist, kui tal on olnud eelnevalt võimalus esitada elamisloa taotlus;
- 3) välismaalane ei ole esitanud usutavaid tõendeid elamisloa taotlemise põhjuse kohta;

- 4) välismaalase või käesoleva seaduse § 15<sup>1</sup>3. lõikes nimetatud isiku seletused ei ole järjekindlad, on vastuolulised, ebatõenäolised või ei sisalda olustikuliselt või isiklikke asjaolusid;
- 5) ilmneb haldusmenetluse seaduses sätestatud taotluse läbivaatamata jätmise alus;
- 6) välismaalasel ei ole nõutav elamisloa olemasolu Eestis.

### § 13<sup>6</sup>. Kaebuse esitamine

(1) Elamisloa või tööloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise või taotluse läbivaatamata jätmise otsuse peale võib kümne päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule või vaide. Vaideotsuse võib vaidlustada sama tähtaja jooksul halduskohtus.

(2) Kui elamisloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustamine on Vabariigi Valitsuse pädevuses, ei saa vaiet esitada.»;

**25)**paragrahvi 14 täiendatakse lõigetega 1<sup>1</sup> ja 3–5 järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Tähtajaline elamisluba lõpeb alalise elamisloa saamisel või uue tähtajalise elamisloa saamisel.»;

« (3) Tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) välismaalasel puudub tegelik elukoht Eestis;
- 2) välismaalasel puudub kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise elamisloa kehtivusaajal;
- 3) välismaalasele elamisloa andmise või pikendamise tingimuseks olev asjaolu ei ole täidetud;
- 4) välismaalase suhtes esineb muu elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise või elamisloa kehtetuks tunnistamise aluseks olev asjaolu.

(4) Tähtajalise elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui välismaalane ei ole seaduses sätestatud tähtjaks registreerinud rahvastikuregistris oma elukohta Eestis.

(5) Tähtajalise elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui välismaalase suhtes esineb § 12 10. lõikes nimetatud asjaolu.»;

**26)**paragrahvi 14<sup>1</sup> lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu «legaalse sissetuleku» sõnadega «ja töötasu» ning lõike 2 punktides 2 ja 3 asendatakse sõnad «elamis- ja tööloa» sõnaga «elamisloa»;

**27)**paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

« 4) kindlustuslepingu, mis katab välismaalase haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise, lõppemisest või lõpetamisest.» ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 3–6 järgmises sõnastuses:

« (3) Õppeasutus on kohustatud teavitama Kodakondsus- ja Migratsiooniametit välismaalase, kes on saanud elamisloa õppimiseks, õppeasutusest eksmatrikuleerimisest, õpingute lõpetamisest või katkestamisest.

(4) Majutusteenust osutav isik on kohustatud kontrollima majutatud välismaalase isikusamasust kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel ja tema Eestis viibimise seaduslikkust ning säilitama majutatud välismaalase poolt täidetud registreerimislehte vähemalt kolm aastat ja edastama selle Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti, Kaitsepolitsei ameti, piirivalveasutuse või siseministri määratud politseiasutuse nõudmisel teavet nõudnud asutusele.

(5) Majutatav välismaalane on kohustatud täitma käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud registreerimislehe ja selle allkirjastama.

(6) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud andmete loetelu ja registreerimislehe vormi kehtestab siseminister määrusega.»;

**28)**paragrahvi 15<sup>1</sup> täiendatakse lõigetega 1<sup>1</sup> ja 1<sup>2</sup> järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Välismaalase Eestisse kutsuja on kohustatud tõendama viisakutse kinnitamise aluseks olevaid asjaolusid ja võimelisust täita viisakutsega võetavaid kohustusi.

(1<sup>2</sup>) Välismaalane on kohustatud tõendama viibimisaja pikendamise aluseks olevaid asjaolusid.»;

**29)**paragrahvi 15<sup>1</sup> lõiked 2 ja 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Välismaalasel, välismaalase perekonnaliikmel, välismaalase Eestisse kutsujal ning muul asjassepuutuval isikul on kohustus anda kodakondsus- ja migratsiooniametniku või konsulaarametniku nõudmisel kirjalikke ja suulisi seletusi käesoleva paragrahvi 1., 1<sup>1</sup>. ja 1<sup>2</sup>. lõikes nimetatud asjaolude kohta.

(3) Kodakondsus- ja migratsiooniametnikul, konsulaarametnikul, tööturuametnikul, piirivalveametnikul ja politseiametnikul on õigus vastavalt pädevusele Eestis viibimise või töötamise seadusliku aluse taotlemise, omamise, pikendamise taotlemise või kehtetuks tunnistamise või viisakutse kinnitamise taotlemise aluseks olevate asjaolude kontrollimiseks küsitleda välismaalast, tema perekonnaliikmeid, tema Eestisse kutsujat ja muid asjassepuutuvaid isikuid ja asutusi ning siseneda isiku loal tema eluruumi.»;

**30)**paragrahvid 16–16<sup>2</sup>muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

#### « § 16. Välismaalaste üle arvestuse pidamine

Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste kohta peab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet arvestust siseministri poolt määrusega kehtestatud korras.

#### § 16<sup>1</sup>. Välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumisega seotud kulude kandmine

(1) Välismaalane on kohustatud kandma Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, sealhulgas väljasõidukohustuse sundtäitmise, väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud, mis kantakse seoses välismaalase Eestist väljasaatmisega.

(2) Isik, kes transportis või kelle esindaja transportis välismaalase, kellel puudus Eesti piirile saabumisel Eestis viibimise seaduslik alus või piiriületamist võimaldav dokument (edaspidi *vedaja*), Eesti piirile, on kohustatud Eesti piirilt tagasisaadetava välismaalase toimetama tagasi samasse kohta, kust vedaja välismaalase transpordivahendile võttis, või välismaalase asukohariiki.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kohustuse täitmata jätmisel on isik, kelle kutsel välismaalane Eestisse saabus (*kutsuja*), kohustatud hüvitama välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise ning väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud kohustuse täitmata jätmisel on vedaja kohustatud hüvitama välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise ning väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud.

(5) Kulude hüvitamiseks tehakse kutsujale või vedajale Kodakondsus- ja Migratsiooniameti, Piirivalveameti või politseiasutuse poolt ettekirjutus hüvitada välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud vabatahtlikult 90 päeva jooksul ettekirjutuse tegemise päevast arvates. Ettekirjutuses tehakse hoiatus ettekirjutuse sundtäitmise kohta täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2002, 83, 489; 110, 654; 2003, 13, 64; 20, 116; 23, 142 ja 146; 26, 156; 83, 556; 88, 591; 2004, 20, 141) sätestatud korras.

(6) Ettekirjutuse täitmata jätmisel täidetakse ettekirjutus ja nõutakse kulud sisse täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(7) Kui välismaalasel ei olnud Eestisse kutsujat, võib väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud sisse nõuda käesoleva paragrahvi 5. ja 6. lõikes sätestatud korras välismaalasel.

(8) Sissenõutavate väljasõidukohustuse sundtäitmise kulude loetelu ning välismaalase väljasaatmiskeskuses või politsei arestimajas viibimisega seotud sissenõutavate kulude määrad kehtestab siseminister määrusega.

#### § 16<sup>2</sup>. Eestis seadusliku aluseta viibivale välismaalasele eluaseme või majutusteenuse võimaldamine

(1) Eestis seadusliku aluseta viibivale välismaalasele Eestis eluaseme või majutusteenuse võimaldamise või temaga üürilepingu sõlmimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.»;

**31)**paragrahv 17<sup>2</sup>tunnistatakse kehtetuks ja seadust täiendatakse §-dega 17<sup>4</sup>ja 17<sup>5</sup>järgmises sõnastuses:

#### « § 17<sup>4</sup>. Isikuandmete töötlemine

(1) Eestis viibimise või töötamise seadusliku aluse taotlemise, selle omamise õiguspärasuse kontrollimise, pikendamise taotlemise või kehtetuks tunnistamise, samuti väljasõidukohustuse täitmise menetluses võib töödelda isikuandmeid, sealhulgas eraelulisi ja delikaatseid isikuandmeid ilma isiku nõusolekuta.

(2) Isik on kohustatud andma pädevatele haldusorganitele käesolevas seaduses ning väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud andmeid, sealhulgas biomeetrilisi andmeid.

## § 17<sup>5</sup>. Isikuandmete edastamine ja saamine

(1) Välismaalase kohta kogutud andmete, sealhulgas §-s 17<sup>4</sup> nimetatud andmete edastamine välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile on lubatud välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tuleneva kohustuse täitmiseks.

(2) Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks võib töödelda välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt saadud isikuandmeid, sealhulgas §-s 17<sup>4</sup> nimetatud andmeid.»;

32) paragrahvis 18<sup>1</sup> asendatakse number «9» numbriga «5<sup>1</sup>».

## § 2. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduse (RT I 2002, 26, 150; 57, 358; 63, 387; 99, 581; 110, 660; 111, 662; 2003, 2, 17; 48, 341; 71, 472; 82, 554; 88, 591; 2004, 2, 7) § 29 täiendatakse punktiga 26 järgmises sõnastuses:

« 26) Kodakondsus- ja Migratsiooniametile välismaalaste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.»

## § 3. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses (RT I 1997, 80, 1344; 2001, 55, 331; 53, 310; 56, 332; 64, 367; 65, 377; 85, 512; 88, 531; 91, 543; 93, 565; 2002, 1, 1; 18, 97; 23, 131; 24, 135; 27, 151 ja 153; 30, 178; 35, 214; 44, 281; 47, 297; 51, 316; 57, 358; 58, 361; 61, 375; 62, 377; 90, 519; 102, 599; 105, 610; 2003, 4, 20; 13, 68; 15, 84 ja 85; 20, 118; 21, 128; 23, 146; 25, 153 ja 154; 26, 156 ja 160; 30, õiend; 51, 352; 66, 449; 68, 461; 71, 471; 78, 527; 79, 530; 81, 545; 88, 589 ja 591; 2004, 2, 7; 6, 31; 9, 52 ja 53; 14, 91 ja 92; 18, 131 ja 132; 20, 141) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 28 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

« 4) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku perekonnaliige.»;

2) paragrahv 178 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 178. Viisataotluse ja viibimisaja pikendamise taotluse läbivaatamine

(1) Lennujaama transiitviisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 310 krooni.

(2) Transiitviisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 390 krooni.

(3) Piiripunktis esitatud transiitviisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 390 krooni.

(4) Ühekordse lühiajalise viisa, mille viibimisaeg on kuni 30 päeva, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 310 krooni.

(5) Piiripunktis esitatud ühekordse lühiajalise viisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 310 krooni.

(6) Mitmekordse lühiajalise viisa, mille viibimisaeg on kuni 30 päeva, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 390 krooni.

(7) Ühekordse lühiajalise viisa, mille viibimisaeg on kuni 90 päeva, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 545 krooni.

(8) Mitmekordse lühiajalise viisa, mille viibimisaeg on kuni 90 päeva, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 545 krooni.

(9) Mitmekordse lühiajalise viisa, mille kehtivusaeg on üks aasta, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 780 krooni.

(10) Mitmekordse lühiajalise viisa, mille kehtivusaeg on üks kuni viis aastat, taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu ühe aasta eest 780 krooni.

(11) Pikaajalise viisa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 1250 krooni.

(12) Viibimisaja pikendamise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 390 krooni.»;

3)paragrahvi 182 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt ning paragrahvi täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

« (1) Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti peadirektoril ja tema asetäitjal on õigus, lähtudes isiku majanduslikust olukorrast või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse põhjendatud taotlusele või välislepingus ettenähtud juhul, vähendada isiku poolt tasumisele kuuluva riigilõivu määra või vabastada isik käesoleva seaduse § 172 lõikes 1, § 173 lõikes 1 ning § 178 lõikes 12 sätestatud riigilõivu tasumisest.

(1<sup>1</sup>) Konsulaarametnikul on õigus, lähtudes isiku majanduslikust olukorrast, riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse või välisriigi riigiasutuse põhjendatud taotlusele või diplomaatilise noodi alusel vähendada isiku poolt tasumisele kuuluva riigilõivu määra või vabastada isik käesoleva seaduse § 178 lõigetes 1–2, 4 ja 6–11 sätestatud riigilõivu tasumisest.»;

4)paragrahvi 182 täiendatakse lõikega 2<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

« (2<sup>1</sup>) Piiripunktis viisa andmiseks või andmisest keeldumiseks pädev ametiisik võib piiripunktis esitatud viisa taotluse läbivaatamise eest tasumisele kuuluva riigilõivu määra vähendada või vabastada isiku riigilõivu tasumisest.»;

5)paragrahvi 182 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõnad «lõikes 1» sõnadega «lõigetes 1, 1<sup>1</sup> ja 2<sup>1</sup>».

#### § 4. Riigipiiri seaduse muutmine

Riigipiiri seaduses (RT I 1994, 54, 902; 1997, 77, 1315; 1999, 25, 365; 2000, 86, 550; 2001, 23, 126; 2002, 58, 363; 63, 387; 90, 516; 102, 599; 2003, 23, 138; 26, 156; 51, 350; 88, 591; 2004, 2, 4) tehakse järgmised muudatused:

1)seadust täiendatakse §-ga 9<sup>2</sup>järgmises sõnastuses:

#### « § 9<sup>2</sup>. Välismaalase Eestisse sisenemine

(1) Piirivalveametnik tuvastab riigipiiri ületada sooviva välismaalase isiku.

(2) Piirivalveametnik võib anda välismaalasele loa riigipiiri ületamiseks ja Eestisse sisenemiseks, kui välismaalase suhtes ei esine Eestisse sisenemist välistavaid asjaolusid ning ta on täitnud riigipiiri ületamise ja Eestisse saabumise tingimused.

(3) Välismaalane on kohustatud piirivalveametniku nõudmisel andma seletusi enda isiku ja Eestisse saabumise, Eestis viibimise ja Eestist lahkumise asjaolude kohta ning tõendama usutavalt:

- 1) kavandatava Eestis viibimise eesmärgi ja põhjust;
- 2) et tema majutus- ja viibimiskulud on Eestis viibimise ajal kaetud;
- 3) kavatsust lahkuda Eestist hiljemalt Eestis viibimise seadusliku aluse lõppemisel;
- 4) et tema kulud tagasipöördumiseks oma päritolumaale või Eestist lahkumiseks mõnda teise riiki, kuhu tal on õiguslik alus siseneda, on kaetud.

(4) Piirivalveametniku nõudmisel peab välismaalane riigipiiri ületamisel esitama tervisekindlustuslepingu, kui selle omamise kohustus on sätestatud seaduses või selle alusel antud õigustloovas aktis.

(5) Piirivalveametnik on kohustatud tõkestama välismaalase riiki sisenemise, kui:

- 1) välismaalase isik ei ole tuvastatud või tema isikusamasuses on kahtlusi;
- 2) välismaalane ei anna usutavaid seletusi käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud asjaolude kohta ja tema usaldusväärsus on põhjust kahelda;
- 3) välismaalase suhtes kehtib sissesõidukeeld;
- 4) välismaalase suhtes esineb mõni sissesõidukeeldu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 5) välismaalase suhtes esineb sissesõidukeeldu kohaldamata riiki mittelubamise aluseks olev asjaolu;
- 6) välismaalane rikub piirirežiimi või tollieeskirju;
- 7) välismaalane ei täida piirivalveametniku seaduslikke korraldusi;
- 8) välismaalasel puudub nõutav tervisekindlustusleping;
- 9) välismaalane ohustab Eesti avalikku korda, riigi julgeolekut või Eesti rahvusvaheliste kohustuste täitmist;
- 10) ilmnevad muud õigusaktidega ettenähtud juhud.

(6) Piirivalveametnik kannab välismaalase reisidokumenti piiriületust lubava templijäljendi pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud loa andmist.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud templijäljendi kuju, andmete koosseisu ja kasutamise korra kinnitab Piirivalveameti peadirektor.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud kohaldatakse ka käesoleva seaduse § 11<sup>1</sup> lõikes 5 nimetatud isiku suhtes.»;



2)paragrahvi 11<sup>1</sup>täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses ning lõiked 4 ja 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1<sup>1</sup>) Eesti kodanikul on lubatud riigipiiri, mis on Euroopa Liidu liikmesriikidevaheliseks piiriks, ületada Eesti Vabariigi poolt väljaantud kehtiva isikutunnistusega.»;

« (4) Eestisse saabuval Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul peab olema kehtiv reisidokument või isikutunnistus, mille on välja andnud Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädev asutus.

(5) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku perekonnaliikmel, kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik, peab Eestisse saabudes olema kehtiv ja Välisministeeriumi poolt tunnustatud reisidokument või isikutunnistus ning välismaalaste seaduses (RT I 1993, 44, 637; 1999, 50, 548; 54, 582; 71, 686; 88, 808; 101, 900; 2000, 25, 148; 33, 197; 40, 254; 2001, 16, 68; RT III 2001, 7, 75; RT I 2001, 58, 352; 2002, 56, 351; 63, 387; 90, 521; 102, 599; 2003, 4, 20; 88, 594; 2004, 2, 2; 19, 134) sätestatud seaduslik alus Eestis viibimiseks.»

## § 5. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmine

Euroopa Liidu kodaniku seaduses (RT I 2002, 102, 599; 2004, 19, 134) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme Eestisse saabumise võib tõkestada ja nimetatud isikute Eestis viibimise võib lõpetada avaliku korra, ühiskondliku turvalisuse, riigi julgeoleku või rahva tervise kaitse tagamiseks.»;

2)paragrahvi 12 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

« (2) Euroopa Liidu kodanikule või tema perekonnaliikmele, kellele keeldutakse elamisloa andmast või pikendamast, tehakse ettekirjutus Eestist lahkumiseks väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.»;

3)paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Euroopa Liidu kodanikule või tema perekonnaliikmele, kelle elamisloa tunnistatakse kehtetuks, tehakse ettekirjutus Eestist lahkumiseks.»;

4)paragrahvi 15 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme elamisloa taotlemise, andmise ja pikendamise ning kehtetuks tunnistamise korra, elamisloa taotlemisel esitatavate tõendite ja andmete loetelu ning elamisloa andmete isikutunnistusele kandmise korra ja käesolevas seaduses sätestatud legaalse sissetuleku määrad kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.»;

5)paragrahvi 15 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

« (6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluse vormi kehtestab siseminister määrusega.

(7) Andmeid Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme elamisloa ja selle pikendamise taotluste ning elamisloa andmise, selle pikendamise ja kehtetuks tunnistamise otsuste kohta hoitakse välismaalaste seaduse alusel asutatud riiklikus elamis- ja töölubade registris.»;

6)seadust täiendatakse §-ga 15<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

« § 15<sup>1</sup>. Avaliku korra, ühiskondliku turvalisuse, riigi julgeoleku ja rahva tervise kaitse tagamine

(1) Euroopa Liidu kodanikku või tema perekonnaliiget, kelle suhtes on alust arvata, et ta ohustab avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust, riigi julgeolekut või rahva tervist, ei lubata Eestisse või ta saadetakse Eestist välja väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud tingimustel ja korras, sõltumata viibimisaluse olemasolust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul võib Euroopa Liidu kodanikule kohaldada sissesõidukeeldu väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmele, kes ei ole Euroopa Liidu kodanik, kohaldatakse sissesõidukeeldu väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud tingimustel ja korras.»;

7)paragrahvi 16 täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

« (4) Majutusteenust osutav isik on kohustatud kontrollima majutatud isiku isikusamasust kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel ja tema Eestis viibimise seaduslikkust ning säilitama majutatud isiku poolt täidetud registreerimislehte vähemalt kolm aastat ja edastama selle Kodakondsus- ja Migratsiooni- ja Kaitsepolitsei- ja piirivalveasutuse või siseministri määratud politseiasutuse nõudmisel teavet nõudnud asutusele.

(5) Majutatav isik on kohustatud täitma käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud registreerimislehe ja selle allkirjastama.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmete loetelu ja registreerimislehe vormi kehtestab siseminister määrusega.»;

8)paragrahvi 17 täiendatakse pärast sõnu «Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi» sõnadega «ja Šveitsi Konföderatsioon»;

9)paragrahvi 23 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

« (2) Paragrahvi 4 lõike 2 punkt 1 jõustub Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga.»

## § 6. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise

Isikut tõendavate dokumentide seaduse (RT I 1999, 25, 365; 2000, 25, 148; 26, 150; 40, 254; 86, 550; 2001, 16, 68; 31, 173; 56, 338; 2002, 61, 375; 63, 387; 90, 516; 2003, 13, 65; 15, 87; 78, 527; 2004, 2, 4) § 19 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Eesti kodanikul on lubatud Eesti riigipiiri, mis on Euroopa Liidu liikmesriikidevaheliseks piiriks, ületada kehtiva isikutunnistusega.»

## § 7. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmise

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses (RT I 1998, 98/99, 1575; 2001, 68, 407; 2002, 53, 336; 61, 375; 102, 599; 2003, 4, 21; 13, 65) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 1<sup>1</sup> muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1<sup>1</sup>) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete suhtes kohaldatakse käesolevat seadust Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud ulatuses.»;

2)paragrahvi 19 täiendatakse lõikega 2<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

« (2<sup>1</sup>) Väljasaadetava reisidokument ja isikut tõendav dokument võetakse väljasaadetava kinnipidamisel kinnipidamise ajaks hoiule.»;

3)paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

« (1<sup>1</sup>) Väljasaatmiskeskusse paigutatud väljasaadetavat võib väljasaatmiskeskuse asemel kuni 30 päeva kinni pidada politsei arestimajas. Politsei arestimajas kinnipidamisel kohaldatakse vangistusseaduses (RT I 2000, 58, 376; 2002, 84, 492; 90, 521; 2003, 4, 20; 20, 116; 26, 157; 58, 387; 78, 524) sätestatud aresti täideviimise tingimusi.»

## § 8. Täitemenetluse seadustiku muutmise

Täitemenetluse seadustiku (RT I 1993, 49, 693; 2002, 83, 489; 110, 654; 2003, 13, 64; 20, 116; 23, 142 ja 146; 26, 156; 83, 556; 88, 591; 2004, 20, 141) § 1 lõiget 1 täiendatakse punktiga 24<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

« 24<sup>1</sup>) välismaalaste seaduse (RT I 1993, 44, 637; 1999, 50, 548; 54, 582; 71, 686; 88, 808; 101, 900; 2000, 25, 148; 33, 197; 40, 254; 2001, 16, 68; RT III 2001, 7, 75; RT I 2001, 58, 352; 2002, 56, 351; 63, 387; 90, 521; 102, 599; 2003, 4, 20; 88, 594; 2004, 2, 2; 19, 134) § 16<sup>1</sup> lõigetes 1 ja 2 nimetatud kulude hüvitamise ettekirjutused;».

## § 9. Rakendussätted

(1) Välismaalaste seaduse §-s 10<sup>26</sup> nimetatud registrina käsitatakse välismaalaste seaduse § 10 lõike 5 alusel asutatud riiklikku viisaregistrit seni, kuni registrit ei ole asutatud käesoleva seaduse § 10<sup>26</sup> alusel.

(2) Vabariigi Valitsusel viia käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku viisaregistri põhimäärus käesoleva seadusega kooskõlla 2005. aasta 1. märtsiks.

#### **§ 10. Seaduse jõustumine**

(1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. mail.

(2) Välismaalaste seaduse § 5<sup>1</sup> lõike 1 punktid 2 ja 4, § 5<sup>1</sup> lõige 3 ning § 10<sup>1</sup> lõike 1 punkt 4, riigipiiri seaduse § 11<sup>1</sup> lõige 5 isikutunnistuse osas ning Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 4 lõike 2 punkt 1 jõustuvad Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga.

(3) Välismaalaste seaduse § 10<sup>10</sup> lõike 1 punkt 7, § 10<sup>12</sup> lõige 2 ja § 10<sup>17</sup> lõige 1 eraõigusliku juriidilise isiku kohustuse osas kinnitada viisakutse Kodakondsus- ja Migratsiooniametis jõustuvad 2005. aasta 1. märtsil.

(4) Välismaalaste seaduse § 15 lõiked 4–6 ja § 16 ning Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 16 lõiked 4–6 jõustuvad 2005. aasta 1. märtsil.

#### **§ 11. Tervikteksti avaldamine**

Vabariigi Valitsusel korraldada välismaalaste seaduse tervikteksti avaldamine Riigi Teatajas kolme nädala jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

**Riigikogu aseesimees Toomas SAVI**